

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2023.12.12.
COM(2023) 790 final

2018/0198 (COD)

Módosított javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a határokon átnyúló összefüggésben jogi és közigazgatási akadályok felszámolására
irányuló mechanizmusról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Ez a javaslat módosítja a határokon átnyúló összefüggésben jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányuló mechanizmusról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatot¹ (a továbbiakban: a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló javaslat), beleértve a címnek „a határokon átnyúló megoldások elősegítéséről szóló rendelet”-re történő módosítását is.

A Bizottság 2018 májusában elfogadta a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló javaslatot, a Parlament és a Tanács között azonban nem született megállapodás a dossziéről, mivel a két társjogalkotó eltérő álláspontot képviselt. A Parlament 2019. február 14-én fogadta el első olvasatbeli álláspontját. Összességében ez az álláspont nagymértékben támogatta a Bizottság javaslatát, és néhány kiegészítést javasolt a végrehajtás rugalmasságának növelése érdekében. A Tanács nem fogadott el hivatalos álláspontot, mivel a tagállamok munkacsoporti szinten több aggályt is felvetettek a javaslattal kapcsolatban, és nem folytatták a javaslattal kapcsolatos munkát.

2023. szeptember 14-én a Parlament az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 225. cikkével összhangban saját kezdeményezésű jogalkotási állásfoglalást fogadott el, amelyben ajánlásokat fogalmazott meg a Bizottságnak a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló javaslat módosítására vonatkozóan.

A Bizottság e módosított javaslata megfelelően figyelembe veszi a két társjogalkotó aggályait, észrevételeit és ajánlásait, ugyanakkor fenntartja a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló javaslat eredeti fókuszát, amely a határokon átnyúló közösségek életét gátló akadályok felszámolására irányul.

Mióta a Bizottság 2018-ban elfogadta a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló javaslatot, még sürgetőbbé vált az uniós határ régiókban rejlő potenciál felszabadítása egy, a határokon átnyúló akadályok felszámolását célzó jogi keretre irányuló javaslat révén. A határokon átnyúló jogi és közigazgatási akadályok komoly kihívást jelentenek a határon átnyúló régiókban élő 150 millió polgár mindennapi életében, valamint a vállalkozások és az intézmények számára, mivel gátolják tevékenységeiket és hátrányosan befolyásolják a gazdasági teljesítményt. A becslések szerint az akadályok 20 %-ának felszámolása 2 %-kal növelné a GDP-t, és több mint egymillió munkahelyet teremtené a határon átnyúló régiókban². A makrogazdasági hatásokon túlmenően a határon átnyúló régiókban általában nehezebb hozzáférni olyan közszolgáltatásokhoz, mint a közlekedés, a kórházak és az egyetemek. A különböző igazgatási és jogi rendszerek közötti eligazodás gyakran igen bonyolult és költséges.

A Bizottság által 2020 júliusában végzett felmérésben³ az EU határ régióiban élő polgárok 44 %-a azonosította az együttműködés legfontosabb akadályaként a jogi és közigazgatási

¹ COM(2018) 373 final, 2018.5.29.

² Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Caragliu, A., Capello, R., Camagni, R. et al.: *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions – Final report* (A szárazföldi határ régiókban fennálló jogi és közigazgatási akadályok hatásainak számszerűsítése), Kiadóhivatal, 2017, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/25579>; COM(2017) 534 final, 2017.9.20.: A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határ régióiban, 6. o.

³ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/cooperation/european-territorial/survey-2020/cross-border-survey-2020-report_en.pdf

különbségeket. A határokon átnyúló akadályoknak a határon átnyúló régiók fejlődésére gyakorolt hatását a határokon átnyúló elemzés dokumentálta, beleértve „A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban” című bizottsági közleményt⁴.

Emellett fennáll annak kockázata, hogy a válságok aránytalan mértékben sújtják a határon átnyúló régiókat. Például a Covid19-világjárvány idején a tagállamok által hozott, határokkal kapcsolatos intézkedések több mint kétszer akkora gazdasági hatást gyakoroltak a határon átnyúló régiókra, mint átlagosan az összes uniós régióra⁵.

A határokon átnyúló akadályok leküzdésére irányuló munka élére állva a Bizottság 2018-ban elindította a *b-solutions*⁶ elnevezésű innovatív kezdeményezést, amely jogi támogatást nyújt a határrégiók hatásainak a határokon átnyúló interakciókat érintő jogi vagy közigazgatási akadályok alapvető okainak azonosítása és a lehetséges megoldások feltárása érdekében. 2023. november végéig a kezdeményezés keretében 154 esetet választottak ki, amelyek közül kilencvenet az akadály okának feltárásával zártak le. A 90 esettel 21 tagállam 27 határrégióját fedték le, és elsősorban a foglalkoztatás, a tömegközlekedés, az egészségügyi ellátás és az intézményi együttműködés terén fennálló akadályokat hárítottak el. Ezen esetek több mint egyharmadában a határ két oldalán eltérő jogi és közigazgatási normák jelentették az alapvető okot, amiből adódóan a tagállamoknak részt kell venniük a megoldás megtalálásában. A *b-solutions* kezdeményezés tapasztalatai fontosak voltak a határokon átnyúló jogi és közigazgatási akadályok elemzéséhez és azonosításához, és rávilágítottak arra, hogy milyen lehetőségek rejlenek egy uniós szinten létrehozott új eszközben, amely segítheti ezen akadályok leküzdését. Bár a *b-solutions* segített az akadályok azonosításában, az a kezdeményezés önmagában nem elegendő ahhoz, hogy olyan eszközt kínáljon, amelyet a tagállamok a megfelelő eljárásaik során felhasználhatnak és alapul vehetnek, amennyiben meg akarnak szüntetni egy akadályt.

Az uniós szinten rendelkezésre álló jelenlegi finanszírozási és jogi eszközök nem nyújtanak átfogó és hatékony választ a határon átnyúló régiókat érintő akadályokra. Az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC-k)⁷ hatékonyan segítik ugyan elő a határokon átnyúló együttműködést azáltal, hogy a nemzeti határokon átnyúló jogalanyokat hoznak létre, de nem rendelkeznek szabályozási hatáskörrel a határokon átnyúló ügyekben felmerülő akadályok felszámolásához. Hasonlóképpen, bár az Interreg programok hatékony pénzügyi támogatást nyújtanak olyan, határokon átnyúló projektekhez, amelyek segítenek közelebb hozni a régiókat és a polgárokat a határ két oldalán, önmagukban nem tudják kezelni a jogi és közigazgatási akadályokat, mivel azok a program- és projektirányítási struktúrák hatáskörén kívül eső döntéseket igényelnek.

A módosított javaslat ezért olyan, valamennyi tagállamra alkalmazandó jogi keretet biztosít, amely segít megoldást találni azokra a jogi és közigazgatási akadályokra, amelyek alááshatják a határokon átnyúló interakciókat és a határrégiók fejlődését. A hatály az olyan infrastrukturális elemekre terjed ki, amelyek hatással vannak egy határrégióra vagy egy

⁴ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – „A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban”, COM(2017) 534 final, 2017.9.20.

⁵ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Capello, R., Caragliu, A.: *Analysis of the economic impacts of border-related measures taken by Member States in the fight against COVID-19 – Final report* (A tagállamok által a Covid19 elleni küzdelem keretében hozott, határokkal kapcsolatos intézkedések gazdasági hatásainak elemzése – Zárójelentés), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/973169>

⁶ <https://www.b-solutionsproject.com/>

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1082/2006/EK rendelete (2006. július 5.) az európai területi együttműködési csoportosulásról (EGTC) (HL L 210., 2006.7.31., 19. o.).

határregióban nyújtott közszolgáltatásra. Ez a javaslat csak a nemzeti jogból eredő akadályokra terjed ki, beleértve azokat az eseteket, amikor a tagállamok helyesen, de eltérő módon ültetik át az uniós irányelveket. Az uniós jog esetleges megsértésével járó akadályok nem tartoznak e módosított javaslat hatálya alá, mivel léteznek más, az e problémák megoldására kialakított konkrét eszközök, például a SOLVIT. A határokon átnyúló koordinációs pontok adott esetben együttműködhetnek a nemzeti SOLVIT központokkal az ügyiratok esetleges továbbítása érdekében.

A módosított javaslat értelmében valamennyi tagállamban határokon átnyúló koordinációs pontokat kell létrehozni a határokon átnyúló akadályok jelentésére és a „kezdemenyezők” által benyújtott ügyiratok értékelésére. A kezdemenyezők közjogi vagy magánjogi szervezetek vagy természetes személyek, akik a koordinációs pontok általi megfontolás céljából ügyiratot állítanak össze, meghatározva a határokon átnyúló interakciót és leírva az akadályokat. A tagállamok kijelölhetnek fennálló vagy új testületeket, és eldönthetik, hogy intézményi kereteiknek és preferenciáiknak megfelelően egy vagy több koordinációs pontot hoznak-e létre, beleértve a szomszédos tagállamokkal közös szerveket is.

A határokon átnyúló koordinációs pont feladata, hogy értékelje a kezdemenyező által ismertetett, határokon átnyúló akadályt. Amennyiben arra a következtetésre jut, hogy akadály áll fenn, megvizsgálja, hogy milyen együttműködési struktúrák állnak rendelkezésre az azonosított akadály felszámolásához. Amennyiben nincs intézményi struktúra az akadály felszámolására irányuló, határokon átnyúló együttműködéshez, vagy ha a meglévők nem elegendők a megoldáshoz, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy alkalmazzák az e rendelet alapján létrehozott, határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközt. A határokon átnyúló koordinációs pont bármely eljárási lépésben dönthet úgy, hogy nem oldja meg az akadályt, még akkor is, ha arra a megállapításra jut, hogy az akadály fennáll. Ez esetben tájékoztatja erről a kezdemenyezőt, és kifejti, hogy miért nem kerül sor az ügyiratban leírt akadály kezelésére. A határokon átnyúló ügyirat értékelését követően a határokon átnyúló koordinációs pontnak észszerű időn belül továbbítania kell az értékelés eredményét a kezdemenyezőnek.

A határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz egységes eljárást foglal magában a jogalkotási vagy közigazgatási jellegű akadályok kezelésére. Az akadály értékelését és az akadály háttérben álló rendelkezés jellegének meghatározását követően a határokon átnyúló koordinációs pont feladata, hogy kapcsolatba lépjen az illetékes hatósággal annak érdekében, hogy először ellenőrizze, fűződik-e érdek az akadály azonosított közigazgatási vagy jogi rendelkezés(ek)en keresztül történő megoldásához és az megvalósítható-e, valamint hogy ennek megfelelően tájékoztassa a kezdemenyezőt és a szomszédos tagállam határokon átnyúló koordinációs pontját. Azon határokon átnyúló akadályok esetében, amelyek hatályos jogszabályok kiigazítását tennék szükségessé, a határokon átnyúló koordinációs pont azon álláspontja, amely jogalkotási eljárás indítását javasolja a nemzeti kormánynak, semmi esetre sem kötelező az illetékes jogalkotó szervre nézve. A közigazgatási vagy jogi akadály megszüntetésére vonatkozó döntés továbbra is önkéntes, és az illetékes nemzeti hatóságok hatáskörébe tartozik.

Ez a módosított javaslat számos előnnyel jár. Szabványos eljárást kínál a tagállamok számára az akadályok felszámolásához, és biztosítja, hogy a határ menti területeken élő uniós polgárok észszerű időn belül (pozitív vagy negatív) választ kapjanak tagállamuktól az azonosított akadályok leküzdésének lehetőségével kapcsolatban. A megfelelő együttműködési struktúrákkal nem rendelkező tagállamok számára új eszközt biztosít ezen akadályok felszámolásához. Emellett az egyes tagállamok határokon átnyúló koordinációs pontjai hatékony hálózatot fognak létrehozni az ismeretek megosztásához és a kapacitások megerősítéséhez, együttműködve a Bizottsággal. Tágabb értelemben a módosított javaslat

fontos szerepet játszhat az egységes piac működésének lehetővé tételében és az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának előmozdításában. A javaslat közvetlen hatást gyakorolhat a határon átnyúló régiókban élő emberek mindennapi életére azáltal, hogy javítja a szolgáltatásokhoz és a gazdasági lehetőségekhez való hozzáférésüket.

A határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló 2018. évi javaslatához képest ez a módosított javaslat a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos aggályok figyelembevétele érdekében kiigazításra került. A határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz opcionális, és csak abban az esetben alkalmazható, ha a meglévő együttműködési struktúrákból nem állnak rendelkezésre más eszközök, vagy nem képesek kielégítően megoldani az akadályt.

Bár a tagállamoknak elemezniük kell, hogy létezik-e akadály és megoldható-e, az ügyirat elemzését követően – a határokon átnyúló koordinációs pont értékelését figyelembe véve – eldönthetik, hogy megoldják-e az akadályt. A módosított javaslat ezért teljes mértékben a szubszidiaritás elvén alapul, tiszteletben tartva a tagállamok jogalkotási előjogait.

A határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló 2018. évi javaslatához képest a módosított javaslat egyszerűsíti a kezdeményezők által benyújtott, határokon átnyúló ügyiratok értékelésére vonatkozó eljárásokat. A határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz keretében egyetlen egységes eljárás jön létre, amely korlátozott követelményeket támaszt a tagállamokkal szemben, és mind a jogi, mind a közigazgatási akadályokra alkalmazandó. Emellett a módosított javaslat korlátozott közigazgatási követelményeket tartalmaz, mivel a tagállamok kijelölhetnek egy meglévő szervet határokon átnyúló koordinációs pontnak, és eldönthetik, hogy miként szervezik meg legjobban erőforrásaikat. A tagállamok közös határokon átnyúló koordinációs pontokat is kijelölhetnek közös határaik mentén, ezáltal optimalizálva erőforrásaikat.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az Interreg a kohéziós politika fő finanszírozási eszköze, amely támogatja a határokon átnyúló együttműködési programokat az EU határon átnyúló régióiban, beleértve a szomszédos EFTA-országokkal és Andorrával működtetett programokat. Ezek a programok segítenek közelebb hozni egymáshoz a régiókat és a polgárokat a határ két oldalán. Az Interreg VI (2021–2027)⁸ keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) támogathatja „az együttműködés jobb irányítása” Interreg-specifikus célkitűzést, amely a hatékony közigazgatás erősítését célozza a jogi és közigazgatási együttműködés, valamint az állampolgárok, a civil társadalmi szereplők és az intézmények közötti együttműködés elősegítésével, különösen a határon átnyúló régiókban fennálló jogi és egyéb akadályok megszüntetése céljából⁹. Egyes Interreg programok felhasználhatják ezt a lehetőséget olyan struktúrák létrehozásának finanszírozására, amelyek határokon átnyúló koordinációs pontként működhetnek. Amennyiben ez a támogatás még nem szerepel az érintett Interreg programokban, vagy ha az allokáció nem elég jelentős, a tagállamok és a programpartnerek fontolóra vehetik az ERFA átprogramozását a határokon átnyúló koordinációs pontok létrehozására és működésére irányulóan. E kiegészítő támogatáson és az uniós finanszírozás biztosításán túlmenően az Interreg programok önmagukban nem képesek kezelni a határokon átnyúló jogi és közigazgatási akadályokat, mivel a program- és projektirányítási struktúrák hatókörén kívül eső döntéseket igényelnek.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1059 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről (HL L 231., 2021.6.30., 94. o.).

⁹ Az (EU) 2021/1059 rendelet 14. cikke (4) bekezdésének b) pontja.

A módosított javaslat ezért valamennyi tagállamra alkalmazandó jogi keretet biztosít ahhoz, hogy megoldást találjanak a jogi és közigazgatási akadályokra, kiegészítve mind az Interreg keretében nyújtott pénzügyi támogatást, mind pedig az olyan intézményi támogatást, mint az európai területi együttműködési csoportosulások, mivel ezek a csoportosulások nem rendelkeznek a jogi akadályok leküzdéséhez szükséges jogalkotási hatáskörrel¹⁰.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A kohéziós politika és az egységes piac kölcsönösen erősítik egymást. Az e rendelet alapján létrehozandó mechanizmus hozzájárulna az egységes piac céljainak eléréséhez, különösen azáltal, hogy dinamizálja a határon átnyúló régiókban rejlő gazdasági potenciált, amely az eltérő jogi és közigazgatási rendszerek miatt részben kiaknázatlan.

2017-ben a Bizottság megbízásából készített tanulmány, amely azt vizsgálta, milyen gazdasági hatást gyakorolnak a határokon átnyúló akadályok a GDP-re és a foglalkoztatásra a belső szárazföldi határon átnyúló régiókban, úgy becsülte, hogy a meglévő akadályok csupán 20 %-ának felszámolása esetén 2 %-kal nőne a GDP a határon átnyúló régiókban¹¹. A határon átnyúló régiókban fennálló jogi és közigazgatási akadályok megoldását célzó, valamennyi tagállamra alkalmazandó jogi keret ezért szükséges kiegészítés a belső piac megfelelő működéséhez is, amely alapvető uniós célkitűzés (az EUSZ 3. cikke és a Szerződés 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja)¹².

A módosított javaslat tárgyi hatálya nem érinti az egyéb uniós szakpolitikák keretében meghatározott egyéb hatáskörök és intézkedések gyakorlását, sem pedig a Szerződésekben rögzített intézményi egyensúlyt.

Ez a rendelet nem érint más uniós jogi aktusokat, különösen azokat, amelyek a határokon átnyúló akadályokból eredő vagy az uniós jog helyes értelmezése vagy végrehajtása szempontjából releváns jogi kérdések peren kívüli rendezésére alkalmazandók. Ez a rendelet nem érinti a szociális biztonság és az adózás területén létrehozott koordinációs mechanizmusokat.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A Szerződés 175. cikkének harmadik albekezdése rendelkezik a Szerződésben előírányzott gazdasági és társadalmi kohézió megvalósítását célzó, az első albekezdésben foglalt alapokon kívül végrehajtott egyedi fellépésekről szóló határozatokról. Az Európai Unió egészének harmonikus fejlődése és a nagyobb gazdasági, társadalmi és területi kohézió elérése érdekében intenzívebb területi együttműködésre van szükség. E célból helyénvaló

¹⁰ Lásd az 1082/2006/EK rendelet 7. cikke (4) bekezdésének első albekezdését.

¹¹ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Caragliu, A., Capello, R., Camagni, R. et al.: *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions – Final report* (A szárazföldi határrégiókban fennálló jogi és közigazgatási akadályok hatásainak számszerűsítése), Kiadóhivatal, 2017, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/25579>; lásd: COM(2017) 534 final, 6. o.; további részletekért lásd az ahhoz mellékelte bizottsági szolgálati munkadokumentumot: SWD(2017) 307 final, 2.2. pont, 20–22. o.

¹² Lásd még az Európai Unióról szóló szerződés kilencedik preambulumbekzdését (utólagos **kiemelés**): „AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy a fenntartható fejlődés alapelveinek figyelembevételével és **a belső piac megvalósításának**, a **megerősített kohézió**nak és a környezetvédelemnek a keretében előmozdítsák népeik gazdasági és társadalmi fejlődését, továbbá hogy olyan politikákat hajtsanak végre, amelyek biztosítják, hogy a gazdasági integráció előrehaladása más területek párhuzamos fejlődésével járjon együtt”.

intézkedéseket hozni a határon átnyúló régiók közötti együttműködés végrehajtási feltételeinek javítására, amely régiók a Szerződés 174. cikkének (3) bekezdésével összhangban különös figyelmet érdemelnek.

- **Szubszidiaritás**

A területi együttműködés feltételeit az EUSZ 5. cikkének (3) bekezdésében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban kell megteremteni. A tagállamok egyéni, kétoldalú és akár háromoldalú kezdeményezéseket tesznek a határokon átnyúló jogi akadályok felszámolására. Ugyanakkor ilyen együttműködési struktúrák nem minden tagállamban és az adott tagállam nem minden határára vonatkozóan léteznek.

Hasonlóképpen a határokon átnyúló koordinációs pontok nem minden tagállamban működnek úgy, hogy lefedjék az EU valamennyi belső határát, noha szükség van rájuk ahhoz, hogy hatékony hálózat jöjjön létre a Bizottsággal együttműködésben az ismeretek megosztása és a kapacitások megerősítése érdekében. Emellett az uniós finanszírozás (főként az Interreg programok keretében) és a jogi eszközök (főként az EGTC-k) eddig nem voltak elegendőek az Unióban azonosított, határokon átnyúló jogi akadályok megszüntetéséhez.

Következésképpen a javasolt intézkedés céljait a tagállamok sem nemzeti, sem regionális, sem helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani. Tekintettel a javasolt intézkedés léptékére és hatásaira, uniós szintű fellépéssel jobban megvalósíthatók. Ezért az uniós jogalkotó részéről további fellépés szükséges.

- **Arányosság**

Az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott arányosság elvének megfelelően az EU intézkedése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges. Az e rendelet alapján létrehozott, határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz használata önkéntes. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy egy vagy több szomszédos tagállammal együtt a meglévő együttműködési struktúrák keretében folytatják a jogi akadályok felszámolását egy adott határrégióban.

A tagállamok eldönthetik, hogy egy határokon átnyúló koordinációs pont kijelölésekor miként szervezik meg erőforrásaikat, többek között azáltal, hogy egy meglévő szervezet vagy a szomszédos tagállamokkal közös, határokon átnyúló koordinációs pontokat jelölnek ki.

Ha egy tagállam nem rendelkezik ilyen eszközzel, vagy ha a meglévő együttműködési struktúrák nem elegendőek egy adott, határokon átnyúló akadály megoldásához, dönthet úgy, hogy alkalmazza az e rendelet alapján létrehozott, határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközt.

Ez a rendelet tehát nem lépi túl a célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértéket. A módosított javaslat nem érinti az uniós jog tagállamok általi megsértésének kezelésére a Szerződésekben meghatározott jogorvoslati lehetőségeket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az 1. szakaszban foglaltak szerint a tagállamok egyéni, kétoldalú és akár háromoldalú kezdeményezéseket tesznek a határokon átnyúló jogi akadályok felszámolására; ez azonban nem feltétlenül áll fenn minden tagállam esetében, és bizonyosan nem elegendő az összes akadály lefedéséhez.

A rendelet kötelezettségeket állapít meg a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy határokon átnyúló koordinációs pontokat jelöljenek ki, és biztosítsák, hogy a kezdeményezők a határokon átnyúló ügyiratok értékelését követően észszerű határidőn belül (amely a nemzeti jog alapján határozható meg) választ kapjanak. A rendelet

összeegyeztethető egy önkéntes, azonnal használható eszköz (a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz) előterjesztésével és a tagállamok azon előjogával, hogy megválasszák a megfelelő eszközt. E módosított rendelet választása összhangban van a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló 2018. évi bizottsági javaslattal és a javaslat intézményközi kontextusával (lásd az 1. szakaszt).

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó: új jogszabály

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A határokon átnyúló szakpolitika koncepciója eredetileg a Tanács 2015-ös luxemburgi elnökségének munkájából ered. Ennek nyomán létrejött egy tagállamokból és tagállami csoportosulásokból álló informális munkacsoport, amely 2018 decemberéig ülésezett. A munkacsoport megvizsgálta, milyen lehetőségek vannak a fennálló, határokon átnyúló akadályok felszámolásának elősegítésére, különösen határokon átnyúló projektek végrehajtásakor.

Más érdekelt felek – különösen határon átnyúló régiók és intézmények – már hosszabb ideje kérnek egy olyan eszközt, amely kezeli a határokon átnyúló akadályokat. Ez különösen megmutatkozott a Bizottság által 2015 és 2017 között végzett, határokon átnyúló elemzés során. Az elemzés során az Unió valamennyi hivatalos nyelvén lefolytatott nyilvános konzultációkra több mint 620 válasz érkezett. A határokon átnyúló problémák lehetséges megoldásaira vonatkozó kérdésnél a válaszadók kifejezetten arra kérték a Bizottságot, hogy mozgásteret nyújtson a nagyobb rugalmasságot a nemzeti/regionális jogszabályok határrégiókban történő végrehajtása tekintetében.

A Régiók Bizottsága által kiadott vélemény és „A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban” című közlemény nyomán elfogadott európai parlamenti állásfoglalás üdvözölte az eszköz kidolgozására vonatkozó 2018. évi javaslatot. Mindkét dokumentumot 2018 nyarán fogadták el. A 2018. évi javaslatra reagálva a Régiók Bizottsága 2018. december 5-én újabb jelentést fogadott el (előadó: Bouke Arends, NL/PES), támogatva a javaslatot. A Régiók Bizottsága 2023. október 10-én új véleményt fogadott el „Határokon átnyúló európai mechanizmus 2.0” címmel (előadó: Magali Altounian, FR/RENEW).

Az 1. szakaszban említett *b-solutions* kezdeményezés még inkább bizonyította, hogy szükség van egy, az uniós jog alapján létrehozott jogi eszközre a határokon átnyúló akadályok felszámolásának elősegítése érdekében. A Bizottság által végzett 2020. évi felmérésben (lásd még az 1. szakaszt) az EU határrégióiban élő polgárok 44 %-a azonosította az együttműködés legfontosabb akadályaként a jogi és közigazgatási különbségeket.

- **Hatásvizsgálat**

Az Interreg programok hatása és uniós hozzáadott értéke egyértelműen elismert¹³. Sok

¹³ Európai Bizottság: „European territorial Cooperation – Work Package 11 Ex post evaluation of Cohesion Policy programmes 2007-2013, focusing on the European Regional Development Fund (ERDF) and the Cohesion Fund (CF)” (Európai területi együttműködés, 11. munkacsomag, A 2007–2013-as kohéziós

esetben azonban határokon átnyúló akadályok származnak (különösen az egészségügyi szolgáltatások, a helyi tömegközlekedés és az üzletfejlesztés területén) a közigazgatási gyakorlatok és a nemzeti jogi keretek közötti különbségekből. Ezeket a programok nehezen tudják egyedül kezelni, emellett olyan döntéseket igényelnek, amelyek kívül esnek a programstruktúrák hatókörén.

A határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló 2018. évi javaslat a 2021–2027-es kohéziós politikai jogalkotási csomag részét képezte, amelyet hatásvizsgálat kísért¹⁴, amely továbbra is alkalmazandó. Ez a hatásvizsgálat a fent említett, a Bizottság által megrendelt 2017-es tanulmányon alapul. Mivel a megállapítások ma is relevánsak és érvényesek, a módosított javaslatra vonatkozóan nincs szükség aktualizált hatásvizsgálatra. Ez a javaslat jelentősen egyszerűsíti a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló 2018. évi javaslatot, miközben fenntartja annak eredeti fókuszát, amely az uniós határrégiók gazdasági és társadalmi fejlődését gátló jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányul.

Az Európai Parlament Kutatószolgálatát által készített, „A határokon átnyúló összefüggésben jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányuló mechanizmus – Az uniós hozzáadott érték értékelése” című frissebb tanulmány¹⁵ arra a következtetésre jutott, hogy a határokon átnyúló jogi és közigazgatási akadályokat kezelő új uniós szintű jogalkotási eszköz elfogadása évente 123 milliárd EUR gazdasági hasznot hozhatna az EU-n belül, és pozitív társadalmi hatást gyakorolhatna a határrégiókra.

A Bizottság véleményezési felhívást tett közzé arról, hogy szükség van-e uniós szintű jogi aktusra a határokon átnyúló akadályok felszámolása érdekében. Minden érdekelt felet felkértek, hogy adjanak visszajelzést és szolgáljanak empirikus bizonyítékokkal az előttük álló akadályokról, azok hatásairól, valamint arról, hogy léteznek-e alternatív eszközök, amelyek segítségével megoldás található. A konzultáció 2023. november 16-án lezárult. Több mint 50 érdekelt fél nyújtott be választ és bizonyítékot. A hozzászólások azt mutatják, hogy az EU határrégiói közötti együttműködést továbbra is számos közigazgatási és jogi akadály gátolja. Hangsúlyozzák, hogy az uniós jog értelmében vett új, azonnal használható eszközt kell létrehozni ezen akadályok leküzdése érdekében, ezáltal javítva a határokon átnyúló együttműködést és hozzájárulva a határrégiók fejlődéséhez.

E módosított javaslat célja, hogy Unió-szerte felszabadítsa a határokon átnyúló interakciók erősödéséből fakadó lehetséges pozitív hatásokat. Valamennyi tagállamra alkalmazandó átfogó keretet biztosít, amely segít megoldást találni azokra a jogi és közigazgatási akadályokra, amelyek korlátozzák az efféle, határokon átnyúló interakciókat és gátolják az uniós határrégiókban rejlő potenciált.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Nem alkalmazandó: új jogszabály.

- **Alapjogok**

Ez a módosított javaslat jogi mechanizmust hoz létre a határon átnyúló régiókon belüli jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányulóan, ezért elsődleges címzettjei a tagállamok hatóságai. Az emberek részesülnének a javasolt mechanizmus alkalmazásával megtalált megoldások előnyeiből. A határon átnyúló régiókon belüli jogi akadályok e

politikai programok utólagos értékelése, különös tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra [ERFA] és a Kohéziós Alapra [KA]), 2016. július.

¹⁴ SWD(2018) 282 final – 2018/0197 (COD).

¹⁵ EPRS: Mechanism to resolve legal and administrative obstacles in a cross-border context: European added value assessment, PE 740.233, 2023.

javaslat szerinti felszámolása kedvezően hathat az e régiókban élő emberek mindennapi életére azáltal, hogy javítja a szolgáltatásokhoz és a gazdasági lehetőségekhez való hozzáférésüket. A javaslat figyelembe veszi az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket, és semmilyen alapvető jogra nem gyakorol kedvezőtlen hatást. A rendelet különösen a határokon átnyúló helyzetekben fennálló jogi akadályok felszámolására irányuló célja miatt előmozdítja a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés jogát (36. cikk) és a vállalkozás szabadságát (16. cikk). Mivel azonban a határokon átnyúló közszolgáltatások a tevékenységek szélesebb körét ölelik fel, a javaslat az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést is elő fogja mozdítani (35. cikk). Általánosabban a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz előnyös lehet a határokon átnyúló tömegközlekedési szolgáltatások számára, csakúgy, mint a mozgás és a tartózkodás szabadsága szempontjából (45. cikk).

A módosított javaslat kitér továbbá a határon átnyúló régiókban élők hatékony jogvédelemének kérdésére.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A módosított javaslatnak nincs költségvetési hatása, mivel semmilyen formában nem vonja maga után pénzügyi források biztosítását.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Mint minden uniós rendelet, e rendelet is teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó lesz valamennyi tagállamban. A Szerződés 291. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy nemzeti jogukban fogadják el a kötelező erejű uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges intézkedéseket. A határrégiókra vonatkozó közlemény 3.2. szakaszának megfelelően még ha létezik is európai jogszabály, a tagállamok bizonyos fokú rugalmassággal és mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a jogszabályok nemzeti jogrendszerükben való alkalmazása, illetve a részletes végrehajtási szabályok megalkotása során. Ennek eredményeként, amikor két különböző rendszer találkozik a belső határok mentén, az bonyolult helyzetekhez, sőt esetenként jogbizonytalansághoz is vezethet és költségnövekedést eredményezhet.

Annak megállapításához, hogy a javasolt rendelet alapján létrehozott mechanizmus további hatékony eszköznek bizonyul-e a határon átnyúló régiókban fennálló jogi akadályok felszámolására, a Bizottságnak a minőségi jogalkotási program¹⁶ szerint értékelnie kell a jogszabályt. A Bizottság ezért indítványozza, hogy értékelést végez és jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a javasolt rendelet alkalmazásáról. Jelentésében a Bizottság a javasolt rendelet alkalmazását követő öt éven belül mutatók alkalmazásával fogja értékelni annak eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját, uniós hozzáadott értékét és egyszerűsítési lehetőségeit.

¹⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak – „A jogalkotás minőségének javítása: az eredmények javítása egy erősebb Unióért”, COM(2016) 615 final, 2016.9.14.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Mivel a határokon átnyúló európai mechanizmusról szóló 2018. évi javaslatról folytatott társjogalkotói tárgyalások során komoly aggályok merültek fel a Tanács részéről, a részletes rendelkezéseket alapos ellenőrzésnek, felülvizsgálatnak, egyszerűsítésnek és átszervezésnek vetették alá a legfontosabb aggályok kezelése érdekében. E folyamat keretében a rendelkezések száma 26 cikkről 14 cikkre csökkent. A módosított javaslat ötvözi az eredeti bizottsági javaslat elemeit a Parlament saját kezdeményezésű jogalkotási állásfoglalása nyomán bevezetett új elemekkel.

I. fejezet – Általános rendelkezések (1–3. cikk)

Az I. fejezet rögzíti a javasolt rendelet tárgyát és hatályát, és meghatározza a legfontosabb fogalmakat.

A tárgy (1. cikk) a határokon átnyúló akadályok felszámolását elősegítő eljárás. A megfelelő eszköz kiválasztásához a tagállamok határokon átnyúló koordinációs pontokat (CBCP) hoznak létre és szerveznek meg. A javaslat meghatározza e határokon átnyúló koordinációs pontok feladatait, valamint a Bizottság koordinációs feladatait.

A javaslat hatálya (2. cikk) földrajzi és tartalmi szempontokra egyaránt kiterjed. A jogalap miatt a rendelet a nemzeti jog szerinti, határokon átnyúló akadályokra lesz alkalmazandó a szomszédos tagállamok közötti valamennyi belső szárazföldi és tengeri határrégióban. A rendelet nem érint más uniós jogi aktusokat, különösen azokat, amelyek a határokon átnyúló akadályokból eredő jogi kérdések peren kívüli rendezésére vagy az uniós jog helyes értelmezésére vagy végrehajtására alkalmazandók.

A 3. cikk felsorolja a javaslat végrehajtásához szükséges fogalommeghatározásokat. Ami a kezdeményezők fogalommeghatározását illeti, a javaslat tág, mivel kiterjed a határokon átnyúló közszolgáltatások vagy infrastruktúrák nyújtásában, üzemeltetésében, létrehozásában vagy működtetésében részt vevő bármely magán- vagy közszektorbeli jogalanyra, vagy bármely olyan természetes személyre, aki érdekelt a határokon átnyúló akadály felszámolásában. Több jogi vagy természetes személy közösen is benyújthat határokon átnyúló ügyiratot.

II. fejezet – Határokon átnyúló koordinációs pontok (4. és 5. cikk)

A javaslat több lehetőséget is meghatároz a határokon átnyúló koordinációs pontok létrehozására (4. cikk), és felsorolja azok feladatait (5. cikk). A lehetőségek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy ezt a kötelezettséget a lehető legrugalmasabban és a belső intézményi és jogi keretükkel teljes összhangban hajtsák végre (egy vagy több határokon átnyúló koordinációs pont, nemzeti és/vagy regionális szinten, különálló vagy meglévő hatóság vagy közjogi szerv). A szomszédos tagállamok ezeket a lehetőségeket alkalmazhatják egy közös – a határ mindkét oldalát lefedő – határokon átnyúló koordinációs pontra is.

A határokon átnyúló koordinációs pontoknak egyablakos ügyintézési pontként kell működniük a kezdeményezők számára, és kiemelt kapcsolattartó pontként kell szolgálniuk az adott tagállamban. Ha egy adott tagállam több határokon átnyúló koordinációs pontot hoz létre, az egyiknek a fő határokon átnyúló koordinációs pont szerepét kell betöltenie, a többinek pedig támogatnia kell feladatait, és továbbítania kell a szükséges információkat.

III. fejezet – Határokon átnyúló ügyiratok (6–9. cikk)

A javaslat középpontjában a határokon átnyúló akadályt azonosító, határokon átnyúló ügyiratok kezelése áll. A javaslat meghatározza a határokon átnyúló ügyirat elemeit (7. cikk), az előzetes értékelés tagállami lépéseit (8. cikk) és egyes eljárási szempontokat (9. cikk).

A *b-solutions* vonatkozásában szerzett tapasztalatok alapján a kezdeményezők nem kötelezhetők arra, hogy azonosítsák az akadály hátterében álló közigazgatási és jogi rendelkezést, de támogathatják őket olyan szervezetek, amelyek szakértelemmel rendelkeznek a határokon átnyúló akadályokkal kapcsolatban (pl. az Európai Határ régiók Szövetsége, a *Mission Opérationnelle Transfrontalière* vagy a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat). A kezdeményezők csak egyszer nyújthatják be a határokon átnyúló ügyiratot, azaz abban a tagállamban, ahol a kezdeményező tartózkodik vagy ahol a létesítő okirat szerinti székhelye található (a 6. cikk (2) bekezdése).

A határokon átnyúló ügyiratban – az ügyirat határokon átnyúló koordinációs pontok általi értékeléséhez szükséges elemek ismertetése mellett – le kell írni a szokásosan alkalmazandó rendelkezésektől vagy gyakorlattól való esetleges eltérések vagy kivételek körét is annak érdekében, hogy azok a minimumra korlátozódjanak.

Az előzetes értékelés célja annak megállapítása, hogy fennáll-e határokon átnyúló akadály, vagy lezárható-e az ügyirat. Még ha az előzetes értékelés során megállapítást is nyer, hogy határokon átnyúló akadály áll fenn, a határokon átnyúló akadályok felszámolására vonatkozó mechanizmus önkéntes, így az eljárás bármely szakaszban lezárható, feltéve, hogy a kezdeményező megfelelő magyarázatot kap.

A 8. cikk (5) bekezdése hivatkozik a tagállamok rendelkezésére álló eszközök listájára. Az illetékes szerv értékeli, hogy rendelkezésre áll-e egy vagy több eszköz, amely alkalmazható a határokon átnyúló adott akadályra és arra, hogy a határokon átnyúló akadályt az ezen eszközöket használó más felekkel összehangoltan felszámolják. Ezen eszközök alkalmazása során a tagállamok követik az eszközök eljárásait és szempontjait. Amennyiben azonban az illetékes szerv úgy ítéli meg, hogy a rendelkezésre álló eszközök egyike sem vonatkozik az adott, határokon átnyúló akadályra, vagy azok egyike sem elegendő annak megoldásához, a tagállam az uniós jog alapján létrehozott kiegészítő eszközként alkalmazhatja a IV. fejezetben javasolt, határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközt.

A kezdeményező jogbiztonságának biztosítása érdekében a 9. cikk meghatározza az előzetes értékelés eljárási keretét: a határidőket, a határokon átnyúló adott akadály megszüntetésére vonatkozó határozat megindokolásának szükségességét és az e határozatokkal szembeni jogorvoslati lehetőségeket.

IV. fejezet – A határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz (10–13. cikk)

A 10. cikk meghatározza az abban az esetben alkalmazandó eljárást, ha a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság – a határokon átnyúló akadálynak a 8. cikk (1) bekezdése szerinti értékelését és az azonosított akadály megszüntetésére rendelkezésre álló egyéb meglévő eszközök felmérését követően (a 8. cikk (5) bekezdése) – igénybe veszi a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközt (a 8. cikk (6) bekezdése). A határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság továbbítja a kezdeményezőnek az azonosított, határokon átnyúló akadállyal, az akadály hátterében álló rendelkezés jellegével, valamint a határokon átnyúló akadály felszámolásához vagy meghagyásához vezető következő lépésekkel kapcsolatos információkat (a 10. cikk (2) bekezdése). Mihelyt a nemzeti jogrendszerben azonosították az akadályt, a szomszédos tagállammal való koordináció akkor is biztosított, ha nincs közös, határokon átnyúló koordinációs pont (a 10. cikk (3) bekezdése). Függetlenül attól, hogy az akadály közigazgatási vagy jogi természetű-e, a határokon átnyúló koordinációs pont feladata, hogy kapcsolatba lépjen az illetékes hatósággal annak érdekében, hogy először is ellenőrizze, fűződik-e érdek az akadály azonosított nemzeti közigazgatási vagy jogi rendelkezés(ek)en vagy gyakorlaton keresztül történő feloldásához és az megvalósítható-e (a 10. cikk (4) és (5) bekezdése). A kezdeményezőt tájékoztatni lehet arról, hogy több időre van szükség a jogi elemzéshez, a tagállamon belüli konzultációkhoz vagy a

szomszédos tagállammal való koordinációhoz (a 10. cikk (7) bekezdése).

Amennyiben határozat születik az azonosított akadály megszüntetéséről, az eljárás a határokon átnyúló akadály háttérében álló rendelkezés jellegétől függően változhat. Közigazgatási rendelkezéssel összefüggésben a határokon átnyúló koordinációs pont által megkeresett hatóság dönthet a rendelkezés vagy gyakorlat megváltoztatásáról, beleértve annak értelmezését is (a 10. cikk (4) bekezdése). Ebben az esetben a határokon átnyúló koordinációs pont írásban értesíti a kezdeményezőt (a 11. cikk (1) bekezdésének a) pontja). Jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben a határokon átnyúló koordinációs pont által megkeresett hatóság csak a jogszabályi keretnek az akadály felszámolása érdekében történő kiigazítását javasolhatja (a 10. cikk (5) bekezdése), a tagállam alkotmányos szabályaival összhangban. Ebben az esetben a határokon átnyúló koordinációs pont írásban tájékoztatja a kezdeményezőt az esetlegesen előirányozható jogalkotási eljárás lépéseiről. Ha két vagy több szomszédos tagállam arra a következtetésre jut, hogy ugyanazon akadály felszámolása érdekében mindegyikük jogalkotási eljárást kíván indítani, vagy meg akar változtatni egy gyakorlatra vonatkozó közigazgatási rendelkezést, ezt szoros koordináció mellett kell megtenniük, lehetőség szerint párhuzamos ütemezéssel és egyes bizottság felállításával, összhangban a saját jogi kereteikkel (a 11. cikk (3) bekezdése).

A közigazgatási vagy jogi akadály megszüntetésére vonatkozó döntés továbbra is önkéntes.

V. fejezet – Záró rendelkezések (12–14. cikk)

Az V. fejezet meghatározza a Bizottság koordinációs feladatait (12. cikk), a nyomonkövetési és jelentéstételi feladatokat (13. cikk), valamint a hatálybalépés és az alkalmazás időpontját (14. cikk).

A 13. cikk (1) bekezdése előírja, hogy minden tagállamnak tájékoztatnia kell a Bizottságot a határokon átnyúló koordinációs pontok létrehozásáról (hat hónappal a javasolt rendelet hatálybalépését követően).

A 13. cikk (2) bekezdése kötelezi a Bizottságot arra, hogy a javasolt rendelet hatálybalépését követő öt éven belül jelentést készítsen annak alkalmazásáról.

Módosított javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a határokon átnyúló összefüggésben jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányuló mechanizmusról**

A COM(2018) 373 final bizottsági javaslat a következőképpen módosul:

1. A cím helyébe a következő szöveg lép:

„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a határokon átnyúló megoldások elősegítéséről”.

2. Az (1)–(28) preambulumbekzdés helyébe a következő szöveg lép:

- „(1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 175. cikkének harmadik bekezdése kimondja, hogy egyedi fellépések esetén az első bekezdés tárgyát képező alapokon¹⁷ kívüli döntéshozatalra van szükség a Szerződésben előírt gazdasági és társadalmi kohézió céljának elérése érdekében. Ebben az összefüggésben a területi együttműködés is hozzájárul az említett cikkben meghatározott célok eléréséhez. E célból helyénvaló elfogadni a területi együttműködésben megvalósuló fellépések végrehajtási feltételeinek javításához szükséges intézkedéseket.
- (2) A Szerződés 174. cikkének harmadik bekezdése elismeri a határon átnyúló régiók előtt álló kihívásokat, és rögzíti, hogy az Uniónak kitüntetett figyelmet kell fordítania ezekre a régiókra az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítését célzó intézkedések kialakításánál és végrehajtásánál.
- (3) »A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban« című bizottsági közlemény¹⁸ elismerte az a tekintetben elért eredményeket, hogy ezek a régiók elsősorban peremterületekből a növekedés és a lehetőségek területeivé válnak, ugyanakkor rámutatott az e régiókban továbbra is fennálló jogi és egyéb akadályokra, különösen az egészségügyi szolgáltatásokkal, a munkaügyi szabályozással, az adókkal és az üzletfejlesztéssel kapcsolatos akadályokra, valamint a közigazgatási kultúrák és a nemzeti jogi keretek

¹⁷ Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap, az Igazságos Átmenet Alap (IÁA), az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMA), a Belső Biztonsági Alap (BBA) és a határigazgatás és a vízünpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköz; lásd az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízünpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkét (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj?locale=hu>).

¹⁸ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – »A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban«, COM(2017) 534 final, 2017.9.20.

közötti különbségekhez kapcsolódó akadályokra. Sem az európai területi együttműködés – különösen az »Interreg« programok¹⁹ keretében biztosított – finanszírozása, sem az 1082/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel²⁰ létrehozott európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC-k) vagy a Bizottság által 2018-ban elindított *b-solutions* kezdeményezés²¹ révén az együttműködéshez biztosított intézményi támogatás nem elegendő a hatékony együttműködést akadályozó egyes közigazgatási és jogi akadályok feloldásához.

- (4) Fennáll annak a kockázata, hogy a válságok aránytalan mértékben sújtják a határon átnyúló régiókat. A Covid19-világjárvány idején a tagállamok által hozott, határokkal kapcsolatos intézkedések több mint kétszer akkora gazdasági hatást gyakoroltak a határon átnyúló régiókra, mint átlagosan az összes uniós régióra. Ez a tapasztalat megerősíti, hogy eszközöket kell biztosítani a határokon átnyúló akadályok kezeléséhez.
- (5) Bár az Unió bizonyos régióiban már számos jogi eszköz létezik kormányközi, nemzeti, regionális és helyi szinten a határokon átnyúló akadályok felszámolására, ezek nem fedik le az Unió valamennyi határrégióját, vagy nem feltétlenül foglalkoznak következetesen a területi kohézió fejlesztéséhez és megerősítéséhez kapcsolódó kérdésekkel. A meglévő eszközök kiegészítése érdekében ezért szükség van egy, az uniós jog által létrehozott további eszközre, nevezetesen a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközre.
- (6) A határokon átnyúló akadályokkal kapcsolatos megkeresések megfelelő kezelését szolgáló igazgatási struktúra kialakítása érdekében minden tagállamnak létre kell hoznia egy vagy több határokon átnyúló koordinációs pontot, amelynek feladata a határokon átnyúló akadályokkal kapcsolatos kérelmek fogadása és értékelése. Ezeknek a koordinációs pontoknak kapcsolatot kell fenntartaniuk a Bizottsággal, és támogatniuk kell annak koordinációs szerepét.
- (7) Annak ellenére, hogy a tengeri határrégiók – a határokon átnyúló interakciók és a határokon átnyúló közszolgáltatások igénybevételének korlátozottabb lehetőségei miatt – eltérő jellegűek, ezt a rendeletet a tengeri határookra is alkalmazni kell.
- (8) Uniós szinten többféle nem igazságügyi eszköz is rendelkezésre áll az uniós jog tiszteletben tartásának nyomon követésére és érvényesítésére, különösen az egységes piachoz kapcsolódó eszközök, például a SOLVIT²². Ez a rendelet nem érintheti az ilyen meglévő eszközöket. A létrehozott kiegészítő eszköz csak a nemzeti jog alapján keletkezett, határokon átnyúló akadályokra fog

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1059 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről (HL L 231., 2021.6.30., 94. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj?locale=hu>).

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1082/2006/EK rendelete (2006. július 5.) az európai területi együttműködési csoportosulásról (HL L 210., 2006.7.31., 19. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1082/oj?locale=hu>).

²¹ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – »A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban«, COM(2017) 534 final, 2017.9.20.

²² A Bizottság 2013/461/EU ajánlása (2013. szeptember 17.) (HL L 249., 2013.9.19., 10. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2013/461/oj?locale=hu>).

vonatkozni, beleértve az uniós jog helyes, de eltérő alkalmazását, ami potenciálisan a határokon átnyúló közszolgáltatások és infrastrukturális elemek tervezésének vagy végrehajtásának nem szándékos akadályozásához vezethet. Nem alkalmazandó azokra az ügyekre, amelyek a belső piacra vonatkozó uniós jog valamely másik tagállam hatósága általi esetleges megsértését érintik. Ez a rendelet nem érinti továbbá a szociális biztonság és az adózás területén létrehozott koordinációs mechanizmusokat.

- (9) Az e rendelet hatálya alá tartozó, határokon átnyúló lehetséges akadályok azonosítása érdekében meg kell határozni azokat a helyzeteket, amelyek határokon átnyúló interakciónak minősülnek. E célból ezt a rendeletet a határokon átnyúló tevékenységek infrastruktúrájára és a határokon átnyúló közszolgáltatásokra kell alkalmazni. Ezeknek a hosszú távon nyújtott, »határokon átnyúló közszolgáltatásoknak« arra kell irányulniuk, hogy előnyöket biztosítsanak a lakosság vagy a szolgáltatásnyújtás helye szerinti határrégió egy meghatározott célcsoportja számára, ezáltal javítva ezekben a régiókban az életkörülményeket és a területi kohéziót. Másfelől a határokon átnyúló tevékenységekhez szükséges infrastrukturális elemekre hatással lehetnek a határokon átnyúló akadályok, például az épületekre vagy járművekre – és azon belül a kapcsolódó berendezésekre – vonatkozó eltérő műszaki szabványok. A határokon átnyúló ügyiratot egy kezdeményezőnek, azaz közjogi vagy magánjogi szervezetnek vagy természetes személynek kell benyújtania, amennyiben jogos érdeke fűződik egy határokon átnyúló közszolgáltatáshoz vagy bizonyos infrastrukturális elemekhez.
- (10) Annak érdekében, hogy megfelelő közigazgatási kapacitás jöjjön létre nemzeti szinten a határokon átnyúló akadályokkal kapcsolatos kérelmek kezeléséhez, valamint hogy biztosított legyen egy nemzeti szervekből álló hálózat, amely képes kapcsolatot tartani egymással e rendelet végrehajtása érdekében, a tagállamoknak nemzeti vagy regionális szinten fel kell állítaniuk egy vagy több határokon átnyúló koordinációs pontot. Lehetővé kell tenni azt is, hogy két vagy több szomszédos tagállam egy adott határ vonatkozásában határokon átnyúló koordinációs pontként azonosítson meglévő közös szerveket, vagy valamennyi határuk tekintetében felhatalmazzon egy meglévő közös hatóságot vagy szervet a határokon átnyúló koordinációs pont további feladataival.
- (11) Annak érdekében, hogy létrejöjjön egy, az összes határokon átnyúló koordinációs pont esetében közös keretrendszer a határokon átnyúló akadályokkal kapcsolatos kérelmek kezelésére vonatkozóan, meg kell határozni azokat a feladatokat, amelyeket az egyes határokon átnyúló koordinációs pontoknak el kell látniuk. A határokon átnyúló koordinációs pontoknak egyablakos ügyintézési pontként kell működniük a kezdeményezők számára, és kiemelt kapcsolattartó pontként kell szolgálniuk. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a határokon átnyúló koordinációs pontok elérhetőségi adatai nyilvánosan hozzáférhetők legyenek, és gondoskodniuk kell azok láthatóságáról és hozzáférhetőségéről. Amennyiben egy tagállamban egynél több határokon átnyúló koordinációs pont működik, minden kezdeményező számára egyértelműen meg kell határozniuk egy egyedüli kapcsolattartó pontot. A határokon átnyúló kérelmek kimenetelének nyomon követése és a határokon átnyúló akadályok megoldásával kapcsolatos átláthatóság növelése érdekében a határokon átnyúló koordinációs pontok feladatai közé tartozik egy olyan nyilvános nyilvántartás létrehozása és fenntartása is, amely kiterjed az

adott tagállamban található kezdeményezők által benyújtott valamennyi, határokon átnyúló ügyirat. Ezenkívül e rendeletnek meg kell határoznia a valamely tagállamban található különböző, határokon átnyúló koordinációs pontok közötti, valamint a szomszédos tagállamok határokon átnyúló koordinációs pontjai közötti koordinációra, együttműködésre és információcserére vonatkozó kötelezettségeket.

- (12) Egy adott kezdeményező csak egyszer nyújthatja be a határokon átnyúló ügyiratát. Ha azonban egy másik tagállamban lévő eltérő kezdeményező is hasonló ügyiratot nyújt be az adott másik tagállamban, e tagállamok határokon átnyúló koordinációs pontjainak a koordináció megfelelő megszervezésével el kell kerülniük a párhuzamos ügyeket.
- (13) Az alkalmazandó nemzeti jog különböző rétegei megnehezíthetik annak a konkrét rendelkezésnek az azonosítását, amely határokon átnyúló akadályt képez. Ezért – a *b-solutions* kezdeményezéssel kapcsolatos tapasztalatokat is alapul véve – a kezdeményezőnek csak a helyzetet és a megoldandó problémát kell ismertetnie.
- (14) Annak érdekében, hogy olyan eljárási keret jöjjön létre, amely ugyanakkor jogbiztonságot nyújt a határokon átnyúló ügyirat kezdeményezője számára, a határokon átnyúló koordinációs pontnak értékelnie kell a határokon átnyúló ügyiratokat, és észszerű határidőn belül – amelynek elvben meg kell egyeznie a nemzeti jogban megállapított határidőkkel – előzetes és végleges választ kell adnia a kezdeményezőnek. Amennyiben a kezdeményező nem azonosította a határokon átnyúló akadályokat, az illetékes hatóságoknak vagy közjogi szervezeteknek ezt meg kell tenniük. A határokon átnyúló ügyirat elemzése elvezethet ahhoz a következtetéshez, hogy valójában nincs határokon átnyúló akadály, mivel az állítólagos akadály leírása elégtelen információ, az alkalmazandó jogi vagy közigazgatási rendelkezések téves értelmezésén alapul, vagy mert a jogi vagy közigazgatási rendelkezések már lefedik az akadály kezeléséhez szükséges követelményeket. Ebben az esetben a határokon átnyúló akadályt megoldottnak kell tekinteni, és a határokon átnyúló ügyiratot le kell zárni. A határokon átnyúló akadály fennállásának megerősítését követően a tagállamok továbbra is szabadon dönthetnek arról, hogy melyik lenne a megfelelő eszköz az érintett határrégióban rendelkezésre állók közül a helyzet kezelésére, első körben adott esetben az akadály megszüntetésére szolgáló, már meglévő mechanizmusokra támaszkodva. Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy nem szüntetik meg a határokon átnyúló akadályokat, megfelelően meg kell adniuk ennek indokait és jelezniük kell a lehetséges jogorvoslati lehetőségeket, különösen, ha a tagállam arra a következtetésre jut, hogy az azonosított akadály nem tartozik e rendelet hatálya alá.
- (15) Amennyiben az illetékes hatóság nem talált megfelelő meglévő eszközt, választhatja a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközt, vagy megindokolhatja, hogy miért nem szünteti meg a határokon átnyúló akadályt. Mivel az eljárás eredménye a határokon átnyúló lehetséges jogi akadály – közigazgatási vagy jogalkotási – jellegétől függően némileg eltérő lehet, a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz keretében rendelkezni kell ezekről a sajátosságokról.
- (16) A határokon átnyúló akadályokkal kapcsolatos ügyiratok kezelésére szolgáló hatékony eljárási struktúra biztosítása érdekében e rendeletnek mind a

közigazgatási jellegű, mind pedig a jogalkotási jellegű akadályokat érintő ügyiratok vonatkozásában meg kell határozni az alapvető eljárási lépéseket. Azt is egyértelművé kell tenni, hogy a szomszédos tagállamok különböző jogrendszerei olyan, határokon átnyúló akadályokat eredményezhetnek, amelyek az egyik tagállamban közigazgatási rendelkezésnek, a másik tagállamban azonban jogi rendelkezésnek minősülnek, és fordítva. Ezért minden tagállamnak a megfelelő eljárást kell alkalmaznia. A szomszédos tagállamoknak a lehető leghamarabban össze kell hangolniuk saját eljárásaikat. Amennyiben egy ügyirattal kapcsolatban végleges álláspont születik, annak indokait a határozattal együtt közölni kell a kezdeményezővel.

- (17) E rendelet uniós szintű alkalmazásának nyomon követése és a tagállamok – többek között kapacitásépítési – támogatása érdekében a Bizottságot meg kell bízni az e célok eléréséhez szükséges feladatokkal. Az uniós szintű koordinációs pontnak különösen támogatnia kell a határokon átnyúló koordinációs pontokat azáltal, hogy előmozdítja az e koordinációs pontok közötti tapasztalatcserét. Ez a támogatás állhat olyan technikai segítségnyújtáson alapuló eszközökből is, mint például a *b-solutions*.
- (18) A tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal lehetővé tétele érdekében e rendelet végrehajtásáról jelentést kell készíteni. A jelentésnek ki kell térnie a fő értékelési kérdésekre, többek között az eredményességre, a hatékonyságra, a relevanciára, az uniós hozzáadott értékre, az egyszerűsítés lehetőségeire és a fenntarthatóságra, valamint a további uniós szintű fellépés szükségességére. A Bizottságnak ezt a jelentést be kell nyújtania az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, valamint a Szerződés 307. cikkének első bekezdése értelmében a Régiók Bizottságához és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz. Annak érdekében, hogy széles körű bizonyítékok álljanak rendelkezésre e rendelet és a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz alkalmazásának tekintetében, a jelentést öt évvel e rendelet hatálybalépését követően kell benyújtani.
- (19) Ez a rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, figyelembe veszi az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket, és semmilyen alapvető jogra nem gyakorol kedvezőtlen hatást. A rendelet a határokon átnyúló helyzetekben fennálló jogi akadályok felszámolására irányuló célja miatt előmozdíthatja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés jogát (36. cikk) és a vállalkozás szabadságát (16. cikk). Az ilyen típusú szolgáltatások széles köre elősegítheti az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést is (35. cikk). Általánosabban, mivel nagyon valószínűnek tűnik, hogy a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz a határokon átnyúló tömegközlekedési szolgáltatások hasznára válhat, e rendelet kedvezően érintheti a mozgás és a tartózkodás szabadságát (45. cikk).
- (20) A területi együttműködés feltételeit az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (3) bekezdésében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban kell megteremteni. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a tagállamok egyéni, kétoldalú, illetve akár háromoldalú kezdeményezéseket tesznek a határokon átnyúló jogi akadályok felszámolására. Ugyanakkor ilyen eszközök nem minden tagállamban és az adott tagállam nem minden határára vonatkozóan léteznek. Következésképpen a javasolt intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani sem központi, sem pedig regionális, illetve helyi szinten, hanem a célok – tekintettel arra, hogy legalább

két szomszédos tagállam közreműködése szükséges – az Unió szintjén jobban megvalósíthatók. Ezért az uniós jogalkotó részéről további fellépés szükséges.

- (21) Az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott arányosság elvének megfelelően az Unió intézkedése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges. A határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz e rendelet szerinti használata minden tagállam számára opcionális. A tagállamnak döntenie kell, hogy az egy vagy több szomszédos tagállammal közös konkrét határra vonatkozóan a nemzeti szinten általa létrehozott vagy az egy vagy több szomszédos tagállammal felállított meglévő eszközök segítségével oldja-e meg a határokon átnyúló akadályokat. Ezért e rendelet nem lépi túl a céljai eléréséhez szükséges mértéket azon határrégiók esetében, amelyekre vonatkozóan a tagállamoknak nem áll rendelkezésre hatékony eszköz a fennálló, határokon átnyúló akadályok felszámolására.”

3. Az 1–26. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a rendelet eljárást hoz létre azon határokon átnyúló akadályok felszámolásának elősegítésére, amelyek gátolják valamely határokon átnyúló köz- vagy magántevékenységekhez szükséges infrastrukturális elem létrehozását és működését vagy valamely határokon átnyúló közszolgáltatás nyújtását egy adott határrégióban, feltéve, hogy az elősegíti a határrégió belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót (a továbbiakban: a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz).
- (2) Ez a rendelet emellett szabályokat állapít meg a következők tekintetében:
- a) a tagállamokon belüli, határokon átnyúló koordinációs pontok felépítése és feladatai;
 - b) a Bizottság koordinációs feladatai.

2. cikk

Hatály

- (1) Ez a rendelet a szomszédos tagállamok szárazföldi vagy tengeri határrégióiban fennálló, határokon átnyúló akadályokra alkalmazandó.
- Nem alkalmazandó a tagállamok és harmadik országok közötti határrégiókban fennálló, határokon átnyúló akadályokra.
- (2) E rendelet nem érint más uniós jogi aktusokat, különösen azokat, amelyek a határokon átnyúló akadályokból eredő jogi kérdések peren kívüli rendezésére vagy az uniós jog helyes értelmezésére vagy végrehajtására alkalmazandók. Nem érinti továbbá a szociális biztonság és az adózás területén létrehozott koordinációs mechanizmusokat.

3. cikk **Fogalommeghatározások**

- (1) E rendelet alkalmazásában:
1. »határokon átnyúló interakció«:
 - a) a határokon átnyúló köz- vagy magántevékenységekhez szükséges bármely infrastrukturális elem;
 - b) határokon átnyúló közszolgáltatás létrehozása, működtetése vagy nyújtása egy határrégióban;
 2. »határokon átnyúló akadály«: valamely tagállam hatóságának olyan jogalkotási vagy közigazgatási rendelkezése vagy gyakorlata, amely potenciálisan kedvezőtlenül befolyásolja a határokon átnyúló interakciót és ezáltal egy határrégió fejlődését, és amely nem foglalja magában a belső piacra vonatkozó uniós jog esetleges megsértését;
 3. »illetékes hatóság«: olyan nemzeti, regionális vagy helyi szintű szerv, amely hatáskörrel rendelkezik jogilag kötelező erejű és végrehajtható aktusok elfogadására;
 4. »határokon átnyúló ügyirat«: egy vagy több kezdeményező által készített és valamely határokon átnyúló koordinációs ponthoz benyújtandó dokumentum;
 5. »határokon átnyúló közszolgáltatás«: olyan közérdekű tevékenység, amely egy vagy több szomszédos tagállam határának különböző oldalain található határrégiók közös problémáinak vagy fejlődési potenciáljának kezelésére vagy szolgáltatás nyújtására irányul, feltéve, hogy elősegíti a határokon átnyúló területen belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót;
 6. »kezdeményező«: a határokon átnyúló közszolgáltatás vagy infrastruktúra nyújtásában, üzemeltetésében, létrehozásában vagy működtetésében részt vevő bármely magán- vagy közszektorbeli jogalany, vagy bármely olyan természetes személy, akinek jogos érdeke fűződik egy határokon átnyúló akadály felszámolásához.
- (2) E rendelet alkalmazásában az »illetékes hatóság« kifejezés azokra a helyzetekre is vonatkozik, amikor ugyanazon tagállamon belül egynél több olyan illetékes hatóság van, amely illetékességgel rendelkezik vagy amellyel konzultálni kell.
- (3) E rendelet alkalmazásában a »határokon átnyúló akadály« kifejezés magában foglalja a határokon átnyúló ügyiratokhoz kapcsolódó egy vagy több, határokon átnyúló akadályt.

II. FEJEZET **Határokon átnyúló koordinációs pontok**

4. cikk **Határokon átnyúló koordinációs pontok felállítása**

- (1) Minden tagállam egy vagy több határokon átnyúló koordinációs pontot hoz létre saját intézményi és jogi keretével összhangban, nemzeti vagy regionális vagy mindkét szinten, a (3) bekezdéssel összhangban.

- (2) Két vagy több szomszédos tagállam dönthet úgy, hogy közös határokon átnyúló koordinációs pontot hoz létre, amely az érintett határrégiók közül egy vagy több tekintetében illetékes.
- (3) Minden határokon átnyúló koordinációs pontot az alábbi módok valamelyikén kell létrehozni:
 - a) önálló hatóságként vagy közjogi szervként;
 - b) meglévő hatóság vagy meglévő közjogi szerv részeként, többek között azáltal, hogy egy meglévő hatóságot vagy közjogi szervet megbíznak a határokon átnyúló koordinációs pont további feladataival.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a határokon átnyúló koordinációs pont létrehozásáról szóló határozatot követő két hónapon belül annak elérhetőségei és a feladataival kapcsolatos információk elérhetők legyenek az Interreg programoknak az (EU) 2021/1059 rendelet 36. cikkének (2) bekezdésében említett honlapján. A tagállamok gondoskodnak a határokon átnyúló koordinációs pont láthatóságáról és hozzáférhetőségéről.

5. cikk

A határokon átnyúló koordinációs pontok fő feladatai

- (1) A tagállamok a 4. cikk (1) bekezdésében említett esetben külön-külön, vagy a 4. cikk (2) bekezdésében említett esetben együttesen meghatározzák az egyes határokon átnyúló koordinációs pontok által elvégzendő feladatokat és az illetékes hatóságra ruházandó feladatokat.
- (2) A tagállamok döntenek arról, hogy a határokon átnyúló koordinációs pontok eljárhatnak-e saját nevükben a határokon átnyúló ügyiratok alapján, vagy csak azért felelősek, hogy az illetékes hatóság nevében kommunikáljanak a kezdeményezőkkel.
- (3) A határokon átnyúló koordinációs pont az egyetlen kapcsolattartó pont a kezdeményező számára, a tagállamok által létrehozott kapcsolattartó pontok felépítésétől függően az alábbiak szerint:
 - a) minden egyes nemzeti, határokon átnyúló koordinációs pont az adott tagállam területén található kezdeményező által benyújtott, határokon átnyúló ügyiratok tekintetében;
 - b) minden egyes regionális, határokon átnyúló koordinációs pont az adott tagállam határrégiójában vagy határrégióiban található kezdeményező által benyújtott, határokon átnyúló ügyiratok tekintetében;
 - c) minden közös határokon átnyúló koordinációs pont az érintett határrégiók egyikének területén található kezdeményező által benyújtott, határokon átnyúló ügyiratok tekintetében.
- (4) A 8., 10. és 11. cikkben említett feladataikon túlmenően a határokon átnyúló koordinációs pontok a következő feladatokat látják el:
 - a) nyilvános nyilvántartás létrehozása és fenntartása, amely tartalmazza az adott tagállamban található kezdeményezők által benyújtott valamennyi, határokon átnyúló ügyiratot;
 - b) kapcsolattartás a Bizottsággal és a Bizottság 12. cikkben említett koordinációs feladatainak támogatása a szükséges információk

rendelkezésre bocsátásával, beleértve az egyes ügyiratok NUTS-osztályozását is.

Amennyiben egy tagállamban több határokon átnyúló koordinációs pont létezik, az a) és b) pontban meghatározott feladatokat egy határokon átnyúló koordinációs pont (a továbbiakban: a fő határokon átnyúló koordinációs pont) látja el.

- (5) A tagállamok biztosítják, hogy a (4) bekezdésben említett nyilvántartás az (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelv²³ 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerinti nyílt, géppel olvasható formátumban – amely lehetővé teszi az adatok válogatását, keresését, kinyerését, összehasonlítását és felhasználását – nyilvánosan hozzáférhető maradjon a nyilvánosság számára; és évente legalább háromszor frissüljön. A határokon átnyúló koordinációs pont integrálhat nyílt hozzáférésű információkat, vagy összekapcsolhatja a nyilvántartást az (EU) 2021/1060 rendelet 46. cikkének b) pontjában említett egységes webportállal, az említett rendelet 49. cikkének (1) bekezdésében említett honlappal vagy az (EU) 2021/1059 rendelet 36. cikkének (2) bekezdésében említett honlappal.
- (6) Az egynél több határokon átnyúló koordinációs ponttal rendelkező tagállamokban a határokon átnyúló koordinációs pontok továbbítják a szükséges információkat a fő határokon átnyúló koordinációs pontnak annak érdekében, hogy az végrehajthassa a (4) és (5) bekezdés szerinti feladatait.
- (7) Amennyiben két vagy több szomszédos tagállam úgy határozott, hogy közös határokon átnyúló koordinációs pontot hoz létre, ez a pont továbbítja a szükséges információkat az adott tagállamok fő határokon átnyúló koordinációs pontjainak, ha vannak ilyenek.

III. FEJEZET

Határokon átnyúló ügyiratok

6. cikk

A határokon átnyúló ügyiratok elkészítése és benyújtása

- (1) A kezdeményező a 7. cikknek megfelelően elkészíti a határokon átnyúló ügyiratot.
- (2) A kezdeményező annak a tagállamnak a határokon átnyúló koordinációs pontjához nyújtja be a határokon átnyúló ügyiratot, amelyben a kezdeményező tartózkodik vagy ahol a létesítő okirat szerinti székhelye található.
- (3) Amennyiben ugyanazon határokon átnyúló akadállyal kapcsolatban két vagy több szomszédos tagállamban kezdeményeznek határokon átnyúló ügyiratokat, a határokon átnyúló koordinációs pontok kapcsolatot tartanak egymással annak tisztázása érdekében, hogy melyikük foglalkozik elsődlegesen az ügyirattal.

7. cikk

A határokon átnyúló ügyiratok tartalma

- (1) A határokon átnyúló ügyiratnak legalább a következő elemeket kell tartalmaznia:

²³

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közzféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj?locale=hu>).

- a) leírás a határokon átnyúló interakcióról, annak kontextusáról és a felszámolandó, határokon átnyúló akadályból eredő problémáról;
 - b) annak indoklása, hogy miért van szükség a határokon átnyúló akadály felszámolására;
 - c) adott esetben a határokon átnyúló akadály által a határrégió fejlődésére gyakorolt negatív hatás leírása;
 - d) az érintett földrajzi terület meghatározása;
 - e) adott esetben és amennyiben releváns, tájékoztatás a határokon átnyúló akadálytól való eltérés vagy kivétel alkalmazásának időtartamától, illetve – kellően indokolt esetben – az akadály felszámolásáról.
- (2) A kezdeményező azonosíthatja a határokon átnyúló akadályt is, és amennyiben lehetséges, javaslatot tehet a határokon átnyúló akadálytól való eltérés vagy az az alóli kivétel, illetve egy *ad hoc* jogi megoldás szövegére.
- (3) Az (1) bekezdés d) pontjában említett földrajzi terület a határokon átnyúló ügyirat eredményes rendezéséhez szükséges minimumra korlátozódik.

8. cikk

Az előzetes értékelés lépései

- (1) A határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság értékeli minden, a 6. és 7. cikkel összhangban benyújtott, határokon átnyúló ügyiratot, és azonosítja a határokon átnyúló akadályt vagy akadályokat.
- (2) Az ügyirat benyújtásától számított két hónapon belül a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság felkérheti a kezdeményezőt a határokon átnyúló ügyirat tisztázására vagy további konkrét információk benyújtására. A felkérésben meg kell jelölni, hogy miért és mely szempontból nem tekinthető elégségesnek a határokon átnyúló ügyirat ahhoz, hogy megvizsgálják.
- Ha a felülvizsgált, határokon átnyúló ügyirat nem foglalkozik az elégtelennek ítélt szempontokkal, a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság megszüntetheti az eljárást, és ennek megfelelően tájékoztatja a kezdeményezőt, ismertetve az okokat.
- (3) Amennyiben egy határokon átnyúló ügyirat értékelését követően a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság arra a következtetésre jut, hogy nem áll fenn az állítólagos, határokon átnyúló akadály, a határokon átnyúló koordinációs pont megszüntetheti az eljárást, és ennek megfelelően tájékoztatja a kezdeményezőt, ismertetve az okokat.
- (4) Amennyiben a határokon átnyúló ügyirat értékelését követően a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság arra a következtetésre jut, hogy fennáll az állítólagos határokon átnyúló akadály, az eljárás bármely szakaszában dönthet úgy, hogy nem számolja fel az akadályt, és ennek megfelelően tájékoztatja a kezdeményezőt, ismertetve az okokat.
- (5) Az értékelés lezárása előtt a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság értékeli továbbá, hogy az egyes állítólagos, határokon átnyúló akadályok esetében lehet-e olyan hatályos nemzetközi együttműködési megállapodásra támaszkodni – legyen az két- vagy többoldalú, több ágazatot érintő vagy ágazatspecifikus –, amely saját mechanizmust biztosít az adott akadály vagy

akadályok által érintett tagállamok között a határokon átnyúló akadályok felszámolására. Ilyen nemzetközi megállapodás fennállása esetén az egy vagy több határokon átnyúló akadály felszámolására nézve – beleértve különösen a szomszédos tagállammal való kapcsolattartás és együttműködés során érintett szereplőket és követendő eljárást – kizárólag az adott megállapodás rendelkezései irányadók.

- (6) Amennyiben a tagállam úgy dönt, hogy felszámolja az akadályt, és nem létezik az (5) bekezdésben említett nemzetközi megállapodás, vagy ha úgy tűnik, hogy a rendelkezésre álló nemzetközi megállapodások nem járulnak hozzá kielégítő módon a határokon átnyúló ügyiratban meghatározott akadály felszámolásához, a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság akár egyénileg, akár – szükség és egyetértés esetén – a szomszédos tagállammal közösen alkalmazhatja a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközöket.

9. cikk

A kezdeményező tájékoztatása

- (1) A határokon átnyúló ügyirat vagy a felülvizsgált, határokon átnyúló ügyirat kézhezvételét követően a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság a nemzeti jogszabályokban a közigazgatáshoz benyújtott egyenértékű kérelemre való válaszadásra előírt általános határidőn belül írásban tájékoztatja a kezdeményezőt a 8. cikkel összhangban esetlegesen tett előzetes értékelési lépésekről.
- (2) Amennyiben a nemzeti jogszabályok nem írnak elő ilyen határidőt, a következő határidőket kell alkalmazni:
- a) a 8. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett előzetes értékelési lépések esetében három hónap;
 - b) a 8. cikk (3) és (4) bekezdésében említett előzetes értékelési lépések esetében hat hónap.
- (3) Az (1) bekezdés szerint biztosított tájékoztatás emellett tartalmazza a következőket:
- a) az előzetes értékelés megtett lépései, azok indokolása és következtetései, amennyiben már rendelkezésre állnak;
 - b) adott esetben az előzetes értékelés ezen lépéseivel szembeni jogorvoslat nemzeti jogszabályokban előírt módjai és eljárásai.
- (4) A 8. cikk (2) bekezdésének első albekezdése szerint a kezdeményezővel történő első kapcsolatfelvétel során az is jelezhető, hogy több időre van szükség a jogi elemzéshez, a tagállamon belüli konzultációkhoz vagy a szomszédos tagállammal való koordinációhoz.

IV. FEJEZET

A határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszköz

10. cikk

Eljárás

- (1) Amennyiben a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság a 8. cikk (6) bekezdése alapján úgy határozott, hogy alkalmazza a határokon átnyúló megoldásokat elősegítő eszközt, az e cikkben előírt eljárást kell alkalmaznia.
- (2) Miután a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság azonosította a nemzeti jogrendszerében a határokon átnyúló akadályt, tájékoztatja a kezdeményezőt a következőkről:
 - a) az azonosított, határokon átnyúló akadály;
 - b) a határokon átnyúló akadály hátterében álló azon rendelkezés jellege, amelyet az akadály megoldása érdekében módosítani kellene;
 - c) a határokon átnyúló akadály felszámolásához vagy meghagyásához vezető következő lépések és az, hogy az e cikk (4) vagy (5) bekezdése szerinti eljárások közül melyik alkalmazandó.
- (3) A határokon átnyúló ügyirat értékelését és a határokon átnyúló akadály azonosítását követően az illetékes határokon átnyúló koordinációs pont megosztja a szomszédos tagállam illetékes, határokon átnyúló koordinációs pontjával a határokon átnyúló akadályra vonatkozó releváns információkat. A határokon átnyúló koordinációs pontoknak törekedniük kell arra, hogy elkerüljék az egyazon határokon átnyúló akadályra vonatkozó párhuzamos eljárásokat.
- (4) (5) Amennyiben a határokon átnyúló akadály olyan közigazgatási rendelkezésből vagy gyakorlatból áll, amely nem teszi szükségessé jogi rendelkezés módosítását, a határokon átnyúló koordinációs pont felveszi a kapcsolatot a közigazgatási rendelkezésért felelős illetékes hatósággal annak ellenőrzése érdekében, hogy az adott közigazgatási rendelkezés vagy gyakorlat módosítása elegendő-e a határokon átnyúló akadály megszüntetéséhez, és hogy a hatóság hajlandó-e azt ennek megfelelően módosítani. A kezdeményezőt a határokon átnyúló ügyirat benyújtásától számított nyolc hónapon belül írásban tájékoztatni kell.
- (5) (6) Amennyiben a határokon átnyúló akadály jogi rendelkezésből áll, a határokon átnyúló koordinációs pont felveszi a kapcsolatot az illetékes hatósággal annak ellenőrzése érdekében, hogy megszüntetné-e a határokon átnyúló akadályt egy módosítás, beleértve az alkalmazandó jogi rendelkezés alóli kivételt vagy az attól való eltérést, és hogy az illetékes hatóság megteszi-e a jogalkotási eljárás elindításához szükséges lépéseket az intézményi és jogi kerettel összhangban. A kezdeményezőt a határokon átnyúló ügyirat benyújtásától számított nyolc hónapon belül írásban tájékoztatni kell.
- (6) Amennyiben egy határokon átnyúló ügyiratot két vagy több szomszédos tagállam határokon átnyúló koordinációs pontjához nyújtottak be, mindegyikük dönt a tagállamában követendő eljárás típusáról.
- (7) Amennyiben egy jogi elemzés, a tagállamon belüli konzultációk, a szomszédos tagállammal vagy a szomszédos tagállam illetékes hatóságával folytatott koordináció egy közigazgatási rendelkezés megváltoztatását vagy jogalkotási eljárás megindítását

vonja maga után, ami meggátolja, hogy a határokon átnyúló koordinációs pont a (4) és (5) bekezdésnek megfelelően nyolc hónapon belül választ adjon a kezdeményezőnek, a kezdeményezőt írásban tájékoztatni kell a késedelem okáról és a válasz ütemezéséről.

11. cikk

A határokon átnyúló akadály megoldásának végső lépései

- (1) A határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság a 8. cikk szerint elvégzett értékelése alapján és a 10. cikk (3) bekezdése alapján kapott információkkal összhangban írásban tájékoztatja a kezdeményezőt az ügyirat kimeneteléről, nevezetesen a következőkről:
- a) a 10. cikk (4) bekezdése szerinti eljárás eredménye, beleértve adott esetben valamely közigazgatási rendelkezés módosítását;
 - b) a 10. cikk (5) bekezdése szerinti eljárás eredménye, beleértve adott esetben a jogalkotási eljárás megindítását vagy valamely jogi rendelkezés módosítását;
 - c) hogy nem kerül sor a határokon átnyúló akadály kezelésére;
 - d) az a), b) vagy c) pont szerint elfogadott álláspontot alátámasztó indokok;
 - e) a jogorvoslat nemzeti jog szerinti határideje, ha van ilyen. A nemzeti jog szerinti határidő hiányában hat hónapot kell biztosítani a kezdeményező számára a határozat felülvizsgálatának kérelmezésére.
- (2) Amennyiben a határokon átnyúló koordinációs pont vagy az illetékes hatóság úgy határozott, hogy a 10. cikk (5) bekezdésében előírt eljárás útján megoldja a határokon átnyúló akadályt:
- a) tájékoztatja a szomszédos tagállam határokon átnyúló koordinációs pontját;
 - b) tájékoztatja a kezdeményezőt a jogi rendelkezés módosításának legfontosabb lépéseiről, ideértve adott esetben a határokon átnyúló akadály megoldására szolgáló jogszabály-módosítás érdekében indított jogalkotási eljárást vagy az eljárás megszüntetéséről szóló jogerős határozatot.

A kezdeményezőt arról is tájékoztatni kell, ha a szomszédos tagállam illetékes hatóságai szintén jogi rendelkezés módosítását kezdeményezték.

- (3) Amennyiben az érintett tagállam és a szomszédos tagállam arra a megállapításra jut, hogy mindegyikük kész saját jogalkotási eljárást indítani, illetve módosítani közigazgatási rendelkezéseit vagy gyakorlatát, ezt szoros koordináció mellett, saját intézményi és jogi keretükkel összhangban kell megtenniük. Ez a koordináció kiterjedhet az eljárások ütemezésére, és elvezethet egy közös bizottság létrehozásához a határokon átnyúló koordinációs pontok képviselőinek részvételével.

V. FEJEZET

Záró rendelkezések

12. cikk

A Bizottság koordinációs feladatai

A Bizottság ellátja a következő koordinációs feladatokat:

- a) kapcsolatot tart fenn a határokon átnyúló koordinációs pontokkal;
- b) támogatja a tagállami intézményi kapacitásoknak az e rendelet hatékony végrehajtásához szükséges megerősítését;
- c) előmozdítja a tagállamok közötti, és különösen a határokon átnyúló koordinációs pontok közötti tapasztalatcserét;
- d) aktualizált jegyzéket tesz közzé és vezet az összes nemzeti és regionális határokon átnyúló koordinációs pontról;
- e) nyilvános nyilvántartást hoz létre és tart fenn a határokon átnyúló ügyiratokról.

13. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) Éééé.hh.nn-ig [azaz az e rendelet hatálybalépését követő hónap 1-je + hat hónap; a Kiadóhivatal tölti ki] minden tagállam tájékoztatja a Bizottságot a határokon átnyúló koordinációs pont(ok) létrehozásáról és elérhetőségi adatairól.
- (2) A Bizottság éééé.hh.nn-ig [azaz az e rendelet hatálybalépését követő hónap 1-je + öt év; a Kiadóhivatal tölti ki] elvégzi e rendelet értékelését, és jelentést tesz az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

14. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.”

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök